

Rakúsky náhradný bodák na pušku Mosin M91

Mesiac po výstreloch v Sarajeve, kde 28. júna 1914 vyhasol život následníka Rakúsko-Uhorského trónu, vypukla vojnová kataklizma svetových rozmerov. Na jej začiatku si každý optimisticky myslel, že pôjde o krátku záležitosť a celý konflikt sa rozhodne niekoľko veľkých bitiek, tak ako to bolo v predošlých konfliktoch. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo nebola armáda R-U monarchie materiálne pripravená viesť zdĺhavú vojnu. Už po niekoľkých mesiacoch bolo jasné, že zásoby pušiek na skladoch nebudú postačovať a ani dve štátne zbrojovky (v Steyri a v Budapešti) nemajú kapacity nahrádzať straty. Ako núdzové riešenie sa, popri horúčkovitom nákupe zbraní zo zahraničia, začali do výzbroje zaraďovať zbrane ukoristené od nepriateľských vojsk.

V priebehu roka 1915 sa podarilo R-U armáde ukoristiť kvalitné ruské pušky Mosin Nagant M91 rádovo v množstve niekoľko stoviek tisíc kusov a boli zaradené do výzbroje. K novému typu pušky vo výzbroji však bolo treba vyrobiť nové náhradné bodáky, pretože pôvodné väčšinou končili ako súkromná korisť frontových vojakov. Tieto bodáky až na niekoľko detailov kopírovali ruské originály.

Ďalším problémom bolo, že ruské pušky používali muníciu 7,62x54 mm, v dôsledku čoho bolo nutné prerobiť časť pušiek na štandardnú rakúsku muníciu 8x50 mm, čo sa dialo v zbrojovke Wiener – Neustadt. Na tieto pušky s vymenenou hlavňou a muškou sa začali vyrábať nové tuľajové náhradné bodáky, kopírujúce už rakúske vzory. Jeden z mála týchto bodákov, ktoré sa zachovali do dnešných dní, predstavuje Múzeum Jána Thaina v Nových Zámkoch svojim návštevníkom ako predmet mesiaca marec.

Tuľajový bodák má rovnú štvorhrannú, ku koncu sa zužujúcu čepeľ štvoruholníkového prierezu.

Čepeľ je privarená priamo na tuľaj, ktorej výrez je zalomený. Zaisťovací krúžok chýba. Bodák ma dĺžku 465 mm, pričom dĺžka čepele je 400 mm. Trubicová kovová pošva má dĺžku 430 mm. Vyrobila ho zatiaľ neidentifikovaná firma SMITH.

Tento bodák je vzácnym a jedinečným svedkom svojej doby a bude vystavený ako predmet mesiaca marec do 31. 3. 2011

Mgr. Pavol Rusnák